Ġurisdizzjoni - Latvja

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna lv ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.
Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: en diġà ġew tradotti.

LISTA TAL- KONTENUT

- 1 Fejn għandi nippreżenta rikors: quddiem qorti ċivili ordinarja jew quddiem qorti speċjalizzata (pereżempju qorti industrijali)?
- 2 Meta l-qrati ċivili ordinarji jkollhom il-ġurżdizzjoni (jiġifieri jkunu l-qrati responsabbli għal każijiet bħal dawn) kif nista' nkun naf f'liema qorti għandi nagħmel ir-rikors?
  - 2.1 Issir distinzjoni bejn il-qrati ċivili ordinarji inferjuri u superjuri (pereżempju qrati distrettwali bħala qrati inferjuri u qrati reġjonali bħala qrati superjuri) u jekk issir, liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi?
  - 2.2 Ġuriżdizzjoni territorjali (liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi, il-qorti tal-belt A jew dik tal-belt B?)
    - 2.2.1 Ir-regola bażika tal-ġuriżdizzjoni territorjali
    - 2.2.2 Eċċezzjonijiet għar-regola bażika
      - 2.2.2.1 Meta nkun nista' nagħżel bejn il-qorti fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti li tiġi ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika) u qorti oħra?
      - 2.2.2.2 Meta jkun meħtieġ li nagħżel qorti differenti minn dik fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika)?
      - 2.2.2.3 Il-partijiet jistgħu jagħtu l-ġuriżdizzjoni lil qorti li altrimenti ma tkunx kompetenti?
- 3 Meta l-ġuriżdizzjoni tkun tal-qrati speċjalizzati, kif nagħmel biex inkun naf quddiem liema qorti għandi nippreżenta r-rikors?

1 Fejn għandi nippreżenta rikors: quddiem qorti ċivili ordinarja jew quddiem qorti speċjalizzata (pereżempju qorti industrijali)?

Il-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili tiggarantixxi d-dritt ta' kull persuna, fiżika jew ġuridika, għal protezzjoni tad-drittijiet ċivili tagħha permezz tal-qrati, jekk dawn jiġu miksura jew kontestati, u l-protezzjoni bil-qorti ta' kull interess imħares mil-liġi. Bħala regola ġenerali, il-kawżi ċivili jinstemgħu mill-qrati, skont il-proċeduri ordinarji tal-qrati. F'każijiet eċċezzjonali, u fejn ikun speċifikat mil-liġi biss, it-tilwim ċivili jista' jiġi deċiż permezz ta' proċeduri *extra*ġudizzjarji oħra. Fejn tipprovdi l-liġi, qorti tisma' wkoll it-talbiet imressqa mill-persuni fiżiċi u ġuridiċi li min-natura tagħhom ma jaqgħux fil-qasam ċivili. Madankollu, l-assenjazzjoni ta' tilwima ssir dejjem minn qorti jew imħallef. Jekk il-qorti jew l-imħallef jagħraf li tilwima ma taqax fil-ġurisdizzjoni ta' qorti, id-deċiżjoni f'dan is-sens tindika l-korp responsabbli biex jiddeċiedi mit-tilwima.

Il-Latvja ma għandhiex qrati speċjalizzati li jisimgħu biss kategoriji speċjali ta' kawżi ċivili. Madankollu, ir-regoli ordinarji tal-ġurisdizzjoni huma soġġetti għal ċerti eċċezzjonijiet li jistabbilixxu liema qorti tisma' l-kawża fl-ewwel istanza.

2 Meta l-qrati ċivili ordinarji jkollhom il-ġuriżdizzjoni (jiġifieri jkunu l-qrati responsabbli għal każijiet bħal dawn) kif nista' nkun naf f' liema qorti għandi nagħmel ir-rikors?

Il-parti sostantiva tal-kawżi ċivili tinstema' mill-qorti tal-ewwel istanza tal-post rilevanti; ċerti kawżi speċifikati mil-liġi jridu jinstemgħu minn qorti reġjonali.

2.1 Issir distinzjoni bejn il-qrati ċivili ordinarji inferjuri u superjuri (pereżempju qrati distrettwali bħala qrati inferjuri u qrati reġjonali bħala qrati superjuri) u jekk issir, liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi?

Il-mertu tal-kawża ma jistax jiġi eżaminat minn qorti superjuri jekk il-kawża ma tkunx għadha nstemgħet minn qorti inferjuri. Il-qorti tal-ewwel istanza għall-kawżi ċivili hija l-qorti distrettwali jew tal-belt (*rajona (pilsētas) tiesa*) jew il-qorti reġjonali (*apgabaltiesa*) li fil-ġurisdizzjoni tagħha taqa' l-kawża. Fil-proċedimenti ċivili l-kawżi jiġu meqjusa fil-mertu mill-qorti bil-ġurisdizzjoni għal dak it-tip ta' kawża, suġġett u post tat-tilwima.

Jekk il-kawża ma taqax fil-ġurisdizzjoni tal-qrati, bħala regola ġenerali tinstema' fil-qorti distrettwali jew tal-belt, iżda hemm każijiet speċifikati mil-liġi li jinstemgħu mill-qorti reġjonali. Il-każijiet li ġejjin jinstemgħu fl-ewwel istanza mill-qorti reġjonali:

- tilwim dwar drittijiet fuq proprjetà immobbli, ħlief għad-diviżjoni tal-proprjetà matrimonjali bejn il-miżżewwġin;
- kawżi dwar il-protezzjoni tad-drittijiet fuq privattivi, trademarks u indikazzjonijiet ġeografiċi protetti;
- kawżi dwar il-falliment u l-istralċ tal-istituzzjonijiet ta' kreditu.

Jekk kawża jkun fiha diversi talbiet, u xi talbiet huma soġġetti għall-ġurisdizzjoni tal-qorti distrettwali jew tal-belt u oħrajn għall-ġurisdizzjoni tal-qorti reġjonali, jew meta kontrotalba li taqa' fil-ġurisdizzjoni ta' qorti reġjonali ġiet ippreżentata quddiem qorti distrettwali jew tal-belt, il-kawża tinstema' mill-qorti reġjonali.

Il-kawżi ċivili li jinvolvu sigriet tal-Istat jaqgħu fil-ġurisdizzjoni tal-Qorti Reġjonali ta' Riga (*Rīgas apgabaltiesa*) bħala qorti tal-ewwel istanza.

2.2 Ġuriżdizzjoni territorjali (liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi, il-qorti tal-belt A jew dik tal-belt B?)

Il-kawżi ċivili jiġu assenjati għas-smigħ fl-ewwel istanza lil qrati fi gradi differenti, skont is-suġġett: il-kawżi jiġu klassifikati skont il-kategorija u n-natura tat-talba. Irid jingħad ukoll li anki qrati fl-istess grad għandhom il-ġurisdizzjoni territorjali tagħhom stess.

2.2.1 Ir-regola bażika tal-ġuriżdizzjoni territorjali

Il-proċeduri ġenerali dwar il-ġurisdizzjoni territorjali jistabbilixxu li talba kontra persuna fiżika trid titressaq quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tagħha (l-Artikolu 26 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili). Talba kontra persuna ġuridika trid titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn ikollha l-uffiċċju reġistrat tagħha. B'hekk il-qorti adattata tal-ewwel istanza tiġi determinata mis-suġġett tal-kawża u mir-regoli dwar il-ġurisdizzjoni territorjali.

2.2.2 Eċċezzjonijiet għar-regola bażika

L-Att dwar il-Proċedura Ċivili jispeċifika wkoll l-eċċezzjonijiet għar-regoli dwar il-ġurisdizzjoni territorjali fil-kawżi ċivili, meta r-rikorrent jista' jagħżel li jiftaħ kawża jew skont id-dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-ġurisdizzjoni territorjali, jiġifieri jidher quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata jew l-uffiċċju reġistrat tal-konvenut jew jiftaħ kawża quddiem qorti tal-ewwel istanza differenti, fl-istess grad, li l-liġi tindika bħala qorti alternattiva.

***2.2.2.1** Meta nkun nista' nagħżel bejn il-qorti fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti li tiġi ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika) u qorti oħra?*

Talba kontra konvenut li ma għandux post ta' residenza dikjarat titressaq quddiem qorti li tiġi magħżula skont il-post ta' residenza *de facto* tal-konvenut.

Jekk il-post ta' residenza *de facto* tal-konvenut mhux magħruf, jew jekk il-konvenut ma għandux post ta' residenza abitwali fil-Latvja, it-talba titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli tal-konvenut, jew tal-aħħar post ta' residenza magħruf tiegħu.

F'ċerti każijiet speċifikati mil-liġi, rikorrent għandu ċerti drittijiet biex jagħżel fejn jiftaħ il-kawża, quddiem qorti stabbilita mill-post ta' residenza dikjarata tal-konvenut jew l-uffiċċju reġistrat jew quddiem qorti oħra.

***2.2.2.2** Meta jkun meħtieġ li nagħżel qorti differenti minn dik fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika)?*

Ir-regoli dwar l-għażla tal-qorti mir-rikorrent jinsabu fl-Artikolu 28 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili, li jagħti lista dettaljata tat-tip ta' kawżi u qrati alternattivi li quddiemhom tista' titressaq il-kawża:

- Kawża minħabba l-attivitajiet ta' sussidjarju jew uffiċċju rappreżentattiv ta' persuna ġuridika tista' titressaq ukoll fil-qorti fejn jinsab l-uffiċċju reġistrat tas-sussidjarju jew tal-uffiċċju rappreżentattiv.
- Kawża għall-irkupru tal-manteniment tat-tfal jew tal-ġenituri jew tal-filjazzjoni tista titressaq ukoll quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent.

- Kawża dwar korriment personali (l-Artikoli 2347-2353 tal-Kodiċi Ċivili) li wassal għal diżabbiltà, dannu ieħor għas-saħħa jew il-mewt tal-persuna konċernata tista' titressaq ukoll fil-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent jew il-post fejn seħħ il-korriment.
- Kawża dwar ħsara fuq proprjetà ta' persuna fiżika jew ġuridika tista' titressaq ukoll fil-qorti tal-post fejn saret il-ħsara.
- Kawża għar-restituzzjoni ta' proprjetà, jew kumpens għall-valur tagħha, tista' titressaq ukoll quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent.
- Il-kawżi marittimi jistgħu jitressqu wkoll fil-qorti tal-post fejn ġie sekwestrat il-bastiment proprjetà tal-konvenut.
- Kawża kontra diversi konvenuti li jgħixu jew jinsabu f'diversi postijiet tista' titressaq fil-qorti tal-post ta' residenza jew uffiċċju reġistrat ta' konvenut minnhom.
- Kawża marbuta ma' divorzju jew annullament taż-żwieġ tista' titressaq quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent jekk:
  - il-minorenni jgħixu mar-rikorrent;
  - iż-żwieġ li se jinħall ġie ċċelebrat ma' persuna li qed tiskonta sentenza ta' ħabs;
  - iż-żwieġ li se jinħall ġie ċċelebrat ma' persuna b'post ta' residenza mhux magħrug jew li tgħix barra l-pajjiż.
- Kawża minħabba relazzjoni industrijali tista' titressaq ukoll fil-qorti tal-post dikjarat ta' residenza jew tal-post tax-xogħol tar-rikorrent.

Jekk ir-rikorrent fil-każijiet imsemmija hawn qabel ma għandux post iddikjarat ta' residenza, tista' ssir talba quddiem il-qorti tal-post ta' residenza *de facto* tar-rikorrent.

Hemm ukoll dispożizzjoni rigward il-ġurisdizzjoni esklussiva fil-kawżi ċivili, li tieħu preċedenza mhux biss fuq il-ġurisdizzjoni territorjali ordinarja iżda wkoll kull forma oħra ta' ġurisdizzjoni territorjali. Il-ġurisdizzjoni hija determinata mit-tip ta' kawża fil-każijiet li ġejjin.

Kawża dwar id-drittijiet ta' sjieda jew drittijiet ta' proprjetà oħra fir-rigward ta' proprjetà immobbli jew marbuta magħhom, jew kawża dwar ir-reġistrazzjoni ta' dawn id-drittijiet fir-reġistru tal-artijiet jew it-tneħħija ta' dawn id-drittijiet u l-esklużjoni tal-proprjetà mir-rekords, trid titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà.

Meta l-kawża tinġieb kontra l-beni tad-*decujus*, u ma hemmx eredi magħrufa li ġew konfermati jew aċċettaw il-wirt, il-ġurisdizzjoni hija tal-qorti tal-post ta' residenza dikjarata jew *de facto* tad-*decujus*, iżda jekk ir-residenza dikjarata jew *de facto* mhix fil-Latvja jew mhix magħrufa, il-ġurisdizzjoni hija tal-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà jew parti minnha tal-wirt.

Il-ġurisdizzjoni esklussiva tinsab ukoll f'atti leġiżlattivi oħra.

Id-dispożizzjonijiet li ġejjin japplikaw ukoll f'każijiet soġġetti għal proċedimenti ġudizzjarji speċjali:

Rikors għall-approvazzjoni ta' adozzjoni jird jiġi preżentat lill-qorti tal-post ta' residenza dikjarata ta' min se jaddotta, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu; rikors għall-annullazzjoni ta' adozzjoni jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu.

Rikors għall-approvazzjoni ta' adozzjoni minn ċittadin barrani jew persuni li tgħix fi stat barrani jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tal-persuna adottata, iżda jekk il-persuna adottata tkun f'kustodja mhux fil-familja r-rikors irid jiġi ppreżentat lill-qorti tal-post fejn qed tiġi provvduta l-kura w kustodja (l-Artikolu 259(2) tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

Rikors għall-interdizzjoni minħabba diżordni mentali jew kundizzjonijiet oħra jrid jiġi ppreżentat lill-qorti tal-post ta' residenza dikjarata ta' dik il-persuna, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tagħha; jekk il-persuna tkun ġiet trasferita f'istitut mediku, ir-rikors irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn jinsab l-istitut mediku (l-Artikolu 264 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

- Rikors għall-inabilitazzjoni u għat-twaqqif ta' trusteeship għal persuna minħabba l-istil ta' ħajja mhux għaqli u ta' tberbiq, jew użu eċċessiv ta' alkoħol jew sustanzi intossikanti oħra, irid jiġi ppreżentat fil-qorti tal-post ta' residenza dikjarata ta' dik il-persuna, jew fin-nuqqas, fil-post ta' residenza *de facto* tagħha (l-Artikolu 271 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).
- Kwistjonijiet dwar it-trusteeship għall-proprjetà ta' persuna assenti jew mitlufa jridu jiġu deċiżi mill-qorti tal-aħħar post ta' residenza tagħha (l-Artikolu 278 tal-Att).
- Rikors sabiex persuna mitlufa tiġi ddikjarata mejta trid tiġi ppreżentata lill-qorti tal-aħħar residenza tagħha (l-Artikolu 282 tal-Att).

- Rikors sabiex jiġu stabbiliti l-fatti b'rilevanza ġuridika minn qorti jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu (l-Artikolu 290 tal-Att).
- Rikors sabiex jiġu kanċellati drittijiet fuq proprjetà immobbli jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà; rikors għall-kanċellament ta' kull dritt ieħor jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tar-rikorrent, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu, jew f'każ ta' persuna ġuridika l-uffiċċju reġistrat, sakemm mhux previst mod ieħor mil-liġi (l-Artikolu 294(2) tal-Att).
- Rikors għall-kanċellament ta' dokument mitluf, misruq jew meqrud u t-tiġdid tad-drittijiet marbuta miegħu jridu jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' ħlas indikat fuq id-dokument, jew, jekk mhux magħruf, quddiem il-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tad-debitur, jew f'każ ta' persuna ġuridika, l-uffiċċju reġistrat tagħha; jekk il-post ta' residenza *de facto* tad-debitur jew l-uffiċċju reġistrat mhux magħrufa, ir-rikors irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn inħareġ id-dokument (l-Artikolu 299 tal-Att).
- Rikors għall-fidi taċ-ċens tal-proprjetà immobbli jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà (l-Artikolu 336 tal-Att).
- Rikors għal miżuri biex tiġi garantita talba jrid jiġi deċiż mill-qorti tal-post fejn ikollu l-uffiċċju reġistrat id-debitur (l-Artikolu 341 tal-Att).

Kawża dwar il-falliment ta' persuna ġuridika trid tiġi deċiża mill-qorti tal-post fejn ikollu l-uffiċċju reġistrat id-debitur. Il-ġurisdizzjoni biex jinbdew proċedimenti ta' falliment skont l-Artikolu 3(1) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1346/2000 hija għand il-qorti tal-post fejn jinsabu l-interessi prinċipali tad-debitur. Madankollu, jekk il-proċedimenti ta' falliment jinfetħu skont l-Artikolu 3(2) ta' dan ir-Regolament, il-kawża tiġi deċiża mill-qorti tal-post fejn id-debitur ikollu "stabbiliment" fit-tifsira tal-Artikolu 2(h) tar-Regolament (l-Artikolu 363 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

Kawża dwar il-falliment ta' persuna ġuridika trid tiġi deċiża mill-qorti tal-post ta' residenza dikjarata tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu. Il-ġurisdizzjoni biex jinbdew proċedimenti ta' falliment skont l-Artikolu 3(1) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1346/2000 hija għand il-qorti tal-post fejn jinsabu l-interessi prinċipali tad-debitur. Madankollu, jekk il-proċedimenti ta' falliment jinfetħu skont l-Artikolu 3(2) ta' dan ir-Regolament, il-kawża tiġi deċiża mill-qorti tal-post fejn id-debitur ikollu "stabbiliment" fit-tifsira tal-Artikolu 2(h) tar-Regolament (l-Artikolu 363 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

Kwistjonijiet dwar il-falliment jew il-likwidazzjoni tal-istituzzjonijiet ta' kreditu jridu jiġu deċiżi mill-qorti tal-post fejn ikollha l-uffiċċju reġistrat l-istituzzjoni ta' kreditu (l-Artikolu 341 tal-Att).

- Prinċipal jista' jressaq rikors sabiex strajk jew avviż ta' strajk jiġi ddikjarat illegali, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Att dwar l-Istrajks u skont il-proċedura prevista hemmhekk: ir-rikors għad-dikjarazzjoni ta' illegalità ta' strajk jew avviż ta' strajk irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn se jinżamm l-istrajk (l-Artikolu 390 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).
- Ir-rappreżentanti tal-ħaddiema jistgħu jressqu rikors biex lock out jew avviż ta' lock out jiġi ddikjarat illegali, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Att dwar l-Istrajks u skont il-proċedura prevista hemmhekk: ir-rikors għad-dikjarazzjoni ta' illegalità ta' lock out jew ta' avviż ta' lock out irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn se jinżamm il-lock out (l-Artikolu 394 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

Il-kawżi relatati mal-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*):

- Ir-rikors għall-bejgħ volontarju ta' proprjetà immobbli b'subbasta l-qorti jrid jiġi ppreżentat lill-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli (l-Artikolu 395 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).
- Ir-rikors għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' pagamenti ta' flus jew ir-ritorn ta' proprjetà mobbli jew għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi kuntrattwali li jiġu garantiti bi pleġġ kummerċjali jrid jiġi ppreżentat lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post ta' residenza dikjarata tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu (l-Artikolu 403(1) tal-Att).
- Ir-rikorsi għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' dokumenti li jiggarantixxu proprjetà immobbli, jew l-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligu għall-iżgumbrament jew ritorn ta' proprjetà immobbli mikrija jew biċ-ċens, irid jiġi ppreżentat lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli. Jekk numru ta' proprjetajiet immobbli huma l-garanzija ta' obbligu, u r-rikorsi jaqgħu fil-ġurisdizzjoni tal-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet ta' qrati distrettwali jew tal-belt differenti, ir-rikors għandu jinstema' mill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli, skont l-għażla tar-rikorrent (l-Artikolu 403(2) tal-Att).
- Ir-rikorsi għall-eżekuzzjoni mhux kontestata bbażata fuq ipoteka ta' vapur jridu jiġu ppreżentati lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn hija reġistrata din l-ipoteka (l-Artikolu 403(3) tal-Att).

Każjiet marbuta mal-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifiki tal-qorti (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*):

Rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq notifika tal-qorti jrid jiġi ppreżentat lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post ta' residenza dikjarata tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu jew l-uffiċċju reġistrat (l-Artikolu 406 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

***2.2.2.3** Il-partijiet jistgħu jagħtu l-ġuriżdizzjoni lil qorti li altrimenti ma tkunx kompetenti?*

Iva, din il-possibilità teżisti: Skont il-leġiżlazzjoni Latvjana l-partijiet jistgħu jagħżlu l-qorti bil-ġurisdizzjoni territorjali għall-kawża tagħhom bi ftehim bejniethom. Fil-konklużjoni ta' kuntratt il-partijiet jistgħu jispeċifikaw il-qorti tal-ewwel istanza fejn jista' jiġi deċiż tilwim aktar 'il quddiem marbut mal-kuntratt jew fil-kisba tat-termini tiegħu. Huma ma jistgħux ibiddlu l-ġurisdizzjoni fir-rigward tas-suġġett ta' tilwima, jiġifieri l-grad tal-qorti li se tisma' l-kawża fl-ewwel istanza (l-Artikolu 25 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili); lanqas jistgħu jbiddlu ġurisdizzjoni esklussiva (l-Artikolu 29 tal-Att). Il-ġurisdizzjoni bi ftehim hija soġġett għal żewġ kundizzjonijiet:

- L-għażla tal-ġurisdizzjoni tista' ssir biss f'każ ta' tilwim fuq kuntratt.
- Il-ftehim li jiddetermina l-ġurisdizzjoni territorjali jrid jintlaħaq meta jiġi konkluż il-kuntratt, u trid tiġi indikata l-qorti speċifika li tisma' tilwima potenzjali fl-ewwel istanza. Meta jikkonkludu l-kuntratt, il-partijiet ma jistgħux jantiċipaw il-valur ta' talba potenzjali, għalhekk il-kuntratt irid jippermetti għażla ta' qorti alternattiva fl-ewwel istanza: il-kuntratt irid jindika kemm qorti distrettwali jew tal-belt speċifika jew qorti reġjonali speċifika li quddiemha l-partijiet jistgħu jressqu kull tilwima, skont l-ammont tat-talba.

3 Meta l-ġuriżdizzjoni tkun tal-qrati speċjalizzati, kif nagħmel biex inkun naf quddiem liema qorti għandi nippreżenta r-rikors?

Skont il-leġiżlazzjoni Latvjana, il-qrati b'ġurisdizzjoni ġenerali jisimgħu kemm kawżi ċivili kif ukoll kriminali. Il-Latvja ma għandhiex qrati speċjalizzati, pereżempju qrati tal-familja, jew imħallfin li jispeċjalizzaw fi kwistjonijiet ġuridiċi partikolari, kif inhu l-każ f'pajjiżi oħra.

Kif spjegat aktar 'il fuq, il-mertu ta' kawża ċivili jitqies f'qorti tal-ewwel istanza u ma jistax jerġa' jiġi eżaminat minn qorti ogħla sakemm il-qorti inferjuri tkun qatgħet il-kawża. Il-qorti tal-ewwel istanza għall-kawżi ċivili hija l-qorti distrettwali jew tal-belt jew il-qorti reġjonali li fil-ġurisdizzjoni tagħha taqa' l-kawża. Bħala regola ġenerali, il-kawżi ċivili kollha jaqgħu fil-ġurisdizzjoni tal-qrati, li jisimgħuhom skont il-proċeduri ordinarji tal-qorti.

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-aħħar aġġornament: 07/02/2019